

RUTESPIRINEUS
Rutes de muntanya, senderisme i excursions

Llacs, rius i cascades

Paisatges pintorescos

Famílies i nens

Rutes circulars

Català

Artiga de Lin i Uelhs deth Joèu

Excursió al meravellós paratge del Plan dera Artiga i al naixement del riu Joèu

Es Bòrdes, Vielha-Mijaran, Vall d'Aran, Lleida

Dificultat Baixa

Temps total efectiu 1:10h

Distància total 3 km

Desnivell acumulat 90m

Altitud mínima 1.393m

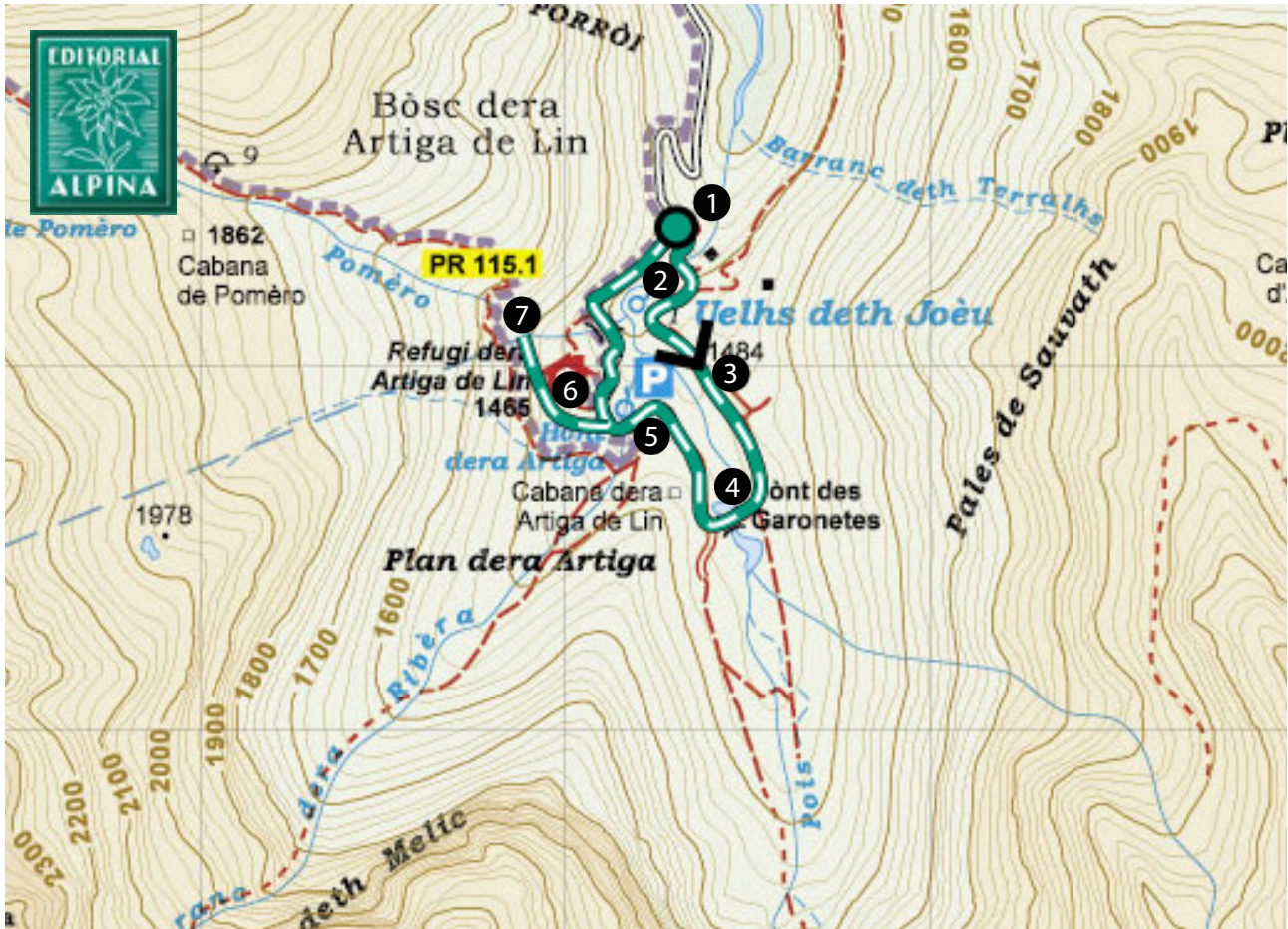
Altitud màxima 1.490m

Punt de sortida / arribada Aparcament Uelhs Joèu

Població més propera Es Bòrdes

EDITORIAL ALPINA. Val d'Aran. Sèrie Eo. 1:40.000.

 itinerari

 sentit de la ruta

 inici / final

INTRODUCCIÓ

Excursió circular que dura poc més d'una hora i ens descobreix un dels paisatges més impressionants i sorprenents de la Vall d'Aran. El petit circuit que us proposem ens porta a peu fins a les esplèndides fonts del riu Joèu (Uelhs deth Joèu). Tot seguit, remuntant per un camí ben definit fins al Plan dera Artiga, passem pel costat del refugi de l'Artiga de Lin. Allà, ens desviem una mica per anar a veure la bonica cascada de Pomèro. La baixada la fem per la pista forestal asfaltada fins que trobem altre cop l'aparcament dels Uelhs deth Joèu.

El paratge de l'Artiga de Lin és considerat per molts el racó natural més bonic de la Vall d'Aran. La vall de l'Artiga de Lin, formada per frondosos boscos i plena d'aigua que sorgeix d'innumerables racons, és d'una gran bellesa. A la capçalera de la vall, al Plan dera Artiga el paisatge s'adorna d'escarpades muntanyes que atorguen a l'indret un gran ambient d'alta muntanya. Entre elles, hi trobem la Forcanada o Malh des Pois, el Malh dera Artiga i la Tuca Blanca de Pomèro, totes elles delícies pels més muntanyencs.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ **Asseure's relaxadament** en algun dels bancs que hi ha al llarg del recorregut i gaudir de la tranquil·litat en mig del bosc.
- ✓ Observar de lluny com la **Forcanada** treu el cap per sobre del Barranc des Pois.
- ✓ Observar els **colors forts i intensos** dels **boscors de l'Artiga de Lin** durant les èpoques de l'any de més apogeu.

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Latitud	Longitud	Altura
1 Aparcament dels Uelhs deth Joèu	0:00h	N 42.6831275°	E 0.7079232°	1.393m
2 Uelhs deth Joèu	0:02h	N 42.6820779°	E 0.7078039°	1.370m
3 Portal de pedra	0:20h	N 42.6783591°	E 0.7096222°	1.470m
4 Pont de les Garonetes	0:25h	N 42.6758024°	E 0.7097740°	1.468m
5 Cabana de l'Artiga de Lin	0:30h	N 42.6782864°	E 0.7072775°	1.480m
6 Refugi de l'Artiga de Lin	0:35h	N 42.6785370°	E 0.7047585°	1.470m
7 Cascada de Pomèro	0:45h	N 42.6804282°	E 0.7031636°	1.490m
1 Aparcament dels Uelhs deth Joèu	1:10h	N 42.6831275°	E 0.7079232°	1.393m

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum Europeu 1950

MÉS INFORMACIÓ

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 1:10h en total. 0:02h des de l'aparcament fins als Uelhs deth Joèu, 0:33h des d'aquest punt fins al Plan dera Artiga, 0:20h per anar fins a la cascada i tornar, i 0:15h per baixar per la carretera fins al punt inicial.

DESNIVELL ACUMULAT: 90m

DISTÀNCIA TOTAL: 3 km

DIFICULTAT: Baixa. Es tracta d'una excursió fàcil i apta per a tothom.

ÈPOCA: La millor època per visitar i gaudir d'aquest magnífic paisatge d'aigua i vegetació va des de finals de primavera fins a finals de tardor. Fora d'aquesta època, és molt probable trobar-hi neu.

CARTOGRAFIA: Val d'Aran. Sèrie Eo. 1:40.000. Editorial Alpina.

OBSERVACIONS: L'itinerari, que està senyalitzat, transcorre per un lloc ideal per acostar-s'hi amb família i amb nens petits. Les zones humides i una mica assolellades de la vall són riques en maduixes. La ruta es pot realitzar indistintament en els dos sentits de la marxa. Fins i tot, tenim l'opció de començar-la al Plan

dera Artiga, on podem arribar en cotxe si continuem recte aproximadament 1 km més després de deixar enrere l'aparcament dels Uelhs deth Joèu. Durant algunes èpoques de l'any, l'indret és molt freqüentat i la pista molt transitada; per aquest motiu recomanem, sobretot si veniu amb nens petits, que pugueu fins a l'aparcament de l'Artiga de Lin en cotxe i feu el recorregut només en el seu primer tram fins als Uelhs deth Joèu i, de tornada, desfeu el mateix camí d'anada. Atenció: des de mitjans del mes de juliol fins a mitjans del mes de setembre hi ha restriccions al trànsit motoritzat per la pista d'accés al paratge de l'Artiga de Lin en els seus últims 3 km. Durant aquest període funciona el servei del tren turístic de l'Artiga de Lin per la qual cosa cal estacionar els vehicles a l'aparcament que trobem just abans de l'ermita de la Mare de Déu de la Artiga de Lin i al costat del Centre d'Interpretació de l'Artiga de Lin.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

Al poble d'**Es Bòrdes**, a 7 km de Viella seguint per la N-230, en direcció França, a la plaça del poble, hi comença la carretera asfaltada que **remunta tota la vall del riu Joèu**. Seguint aquesta carretera durant aproximadament uns **7 km** arribem a l'**aparcament dels Uelhs deth Joèu**, on podem estacionar el vehicle.

SABIES QUE...

L'aigua procedent de la zona de l'Aneto s'infiltra al vessant mediterrani en el Forau d'Aigualluts? Reapareix al vessant atlàntic als Uelhs deth Joèu.

NO ET PERDIS...

Com els picots, un grup d'ocells que tenen una llengua molt llarga (tant com el seu cos) i enganxosa per atrapar insectes dins de la fusta morta, busquen aliment en als arbres vells de la vall de l'Artiga de Lin.

RECORREGUT

Des de **1** l'**aparcament dels Uelhs deth Joèu (0:00h - 1.393m)** baixem caminant en direcció al riu per un petit tram de camí que en un parell de minuts ens deixarà just davant de les fonts del riu Joèu. A mesura que avancem entre mig del bosc cada cop sentim més a prop el brogit de les aigües de la cascada.

Arribem a davant dels **2** **Uelhs deth Joèu (0:02h - 1.370m)**, una sorollosa surgència d'aigua que s'obre pas per entre les roques recobertes de molsa d'una gran tartera que es troba situada enmig d'un entorn ric en vegetació. L'aigua surt d'entre les roques de la muntanya cap a l'exterior amb força i energia.

Un **mirador** a escassa distància de la cascada ens permet contemplar còmodament aquest meravellós espectacle de la naturalesa. En aquest indret és on neix el riu Joèu que, generosament més endavant, desembocarà les seves aigües al riu Garona, un dels rius més importants de França que fa d'eix vertebrador de la Vall d'Aran fins a la frontera.

Per continuar la nostra ruta passem per un **pont metàl·lic** que ens permet creuar els primers metres del riu Joèu. El petit sender voreja la cascada i comença a pujar per entre el bosc d'avets i de faigs entre ufanoses falgueres i altres tipus de vegetació. El camí està ben cuidat, però a vegades es presenta relliscós per la humitat ambiental, per tant, us recomanem donar la mà als nens. Al llarg del recorregut anem

trobant bancs, panells informatius, escales i baranes de fusta. Aquesta és una zona molt concorreguda sobretot durant els mesos d'estiu. Molts turistes vinguts d'arreu s'acosten fins a la vall de l'Artiga de Lin per admirar-ne la seva singularitat. Després de pujar durant una estona per entre mig del bosc, el camí esdevé més ample i definit. Trobem una **senyalització** que ens indica que hem de prendre el **camí de la dreia** i, per tant, deixar enrere la pista que surt cap a la nostra esquerra. A partir d'aquí, el camí és més pla i es fa més relaxadament. Passem per entre un **arc de pedra**. Trobem un banc de fusta que ens pot servir per descansar i observar relaxadament l'entorn del meravellós bosc de l'Artiga de Lin, que té el seu major apogeu a la tardor i a la primavera.

Al cap de pocs minuts arribem al **3 portal de pedra (0:20h - 1.470m)** que ens permet accedir al **pla de l'esquerra de l'Artiga de Lin**. Des d'aquest punt tenim unes vistes impressionants de tot el circ de l'Artiga de Lin amb la gran extensió de prats, el Barranc des Pois i el coll dels Aranesos (Còth des Aranesi). Val la pena que parem un moment i contemplem aquest bonic paratge. Entre les escarpades muntanyes que podem observar, ens sorprenen per la seva majestuositat el Malh dera Artiga (2.710m) i el Tuc de Neres (2.582m). Més al fons, el Malh des Pois (2.881m), també conegut com la Forcanada, s'alça majestuosament per sobre del coll dels Aranesos. Seguim pel camí que avança suaument en direcció S.

Travessant el **4 pont de les Garonetes (0:25h - 1.468m)** creuem la vall i el riu del Barranc des Pois. Seguim la pista i aviat arribem a la **5 cabana d'Artiga de Lin (0:30h - 1.480m)**, situada a la banda esquerra de la pista.

Continuem avançant per la pista una mica més fins que arribem al pla de la dreia de l'Artiga de Lin i trobem el **6 refugi de l'Artiga de Lin (0:35h - 1.470m)**. El refugi, que disposa de 28 places, va ser construït sota criteris d'eficiència energètica i és propietat del Conselh Generau d'Aran. Unes taules al costat del refugi i uns panells explicatius ens convidem a fer una parada aquí. Una mica per sota de la pista també trobem una àrea de pícnic amb bancs i taules per poder menjar i descansar. Des d'aquest punt tenim unes boniques vistes del circ de muntanyes de l'Artiga de Lin, una zona contigua a la vall de Benasc. I és que a l'Artiga hi conflueixen tres valls amb els seus corresponents rius i barrancs que donen accés a tres populars colls que la separen de la vall de Benasc: el barranc de Pomèro amb el port de la Picada, el Barranc dera Ribèra amb el Còth deth Hòro i el Barranc des Pois amb el Còth des Aranesi. L'extensió d'esplèndids prats de l'Artiga de Lin encara continua servint de pastura pel bestiar. De fet, les artigues són boscos que s'han talat per obtenir pastures pels ramats. Són moltes les flors que donen color als prats de l'Artiga de Lin. Entre elles cal anar en compte amb la família dels acònits, unes plantes molt boniques de color blau violeta que són molt verinoses.

Al costat del refugi un pal indicador ens marca la direcció (NO) que hem de prendre per arribar fins a la cascada de Pomèro. Des d'aquest mateix punt, surten els camins que van cap a la cabana de Pomèro (45min) i fins al port de la Picada (2:30h-3h). Nosaltres prenem el camí poc fresat que en uns 10min en ha de deixar a la cascada de Pomèro. Val la pena fer aquesta petit passejada per veure aquest salt d'aigua. Depenent de l'època de l'any en que ens hi acostem el salt anirà més o menys carregat d'aigua. Al cap de pocs minuts ja podem veure de ben a prop la **7 cascada de Pomèro (0:45h - 1.490m)** amb les seves aigües precipitant-se barranc avall. Desfem el camí que hem fet i tornem al refugi de l'Artiga de Lin.

Just al costat del refugi trobem el pàrquing de l'Artiga de Lin. En cas de no fer l'itinerari circular podem pujar fins aquest punt en cotxe. Agafem la pista asfaltada de baixada i caminant uns 15min tornem a estar altre cop a **1 l'aparcament del Uelhs deth Joèu (1:10h - 1.393m)**, on tenim el cotxe aparcat.

D'ON VENEN LES AIGÜES DEL RIU JOÈU?

L'origen de les aigües del riu Joèu va ser discutit durant molt de temps. Ja al segle XVIII alguns científics aventuraven que podien venir dels gels de la Maladeta que, aleshores, a través del Forat d'Aigualluts, alimentaven el riu Joèu i el riu Garona.

Després de moltes prediccions i hipòtesis, va ser finalment Norbert Casteret, l'any 1931, qui va poder demostrar que era la Maladeta qui servia les aigües al Joèu. Va muntar una expedició amb la seva mare, la seva muller i unes amigues i van vessar al Forat d'Aigualluts un colorant anomenat fluoresceïna. Van partir l'expedició en dos, uns van anar a veure el riu Éssera i ell i la seva mare van baixar fins als Uelhs deth Joèu. Allí varen poder comprovar que les aigües brollaven d'un preciós color verd, demostrant així que eren, doncs, els gels de l'Aneto i la Maladeta els qui aportaven cabal al riu Joèu.

Més informació: A peu per les carenes Atlàntiques de l'Aran (Rafael Lopez-Monne)

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Font de Gresilhon

Pujant per la vall de l'Artiga de Lin, una mica abans d'arribar a l'aparcament dels Uelhs deth Joèu, trobem la bonica font de Gresilhon. La font pren el nom de la planta que creix a la seva vora, el creixen, greshilon en aranès. A la primavera quan és tendra, es pot menjar en amanides. La font està situada al mateix peu de la carretera a mà dreta pujant; ens convida a parar-nos-hi i a refrescar-nos una mica.

Coordenades GPS: N 42.6905930° E 0.7075550°

Ermita de la Mare de Déu de l'Artiga

L'ermita es troba al peu de la carretera que puja fins a l'Artiga de Lin. Es tracta d'una mena de capella quadrada semi soterrada i tancada amb una reixa. La llegenda diu que un pastor va trobar aquesta Mare de Déu en un punt de la muntanya i que se la va emportar al poble. Miraculosament, l'endemà, la Mare de Déu tornava a estar situada al mateix punt de la muntanya on l'havia trobat el dia anterior. I així successivament. Finalment el poble va decidir construir-li una ermita just al punt on ella sempre tornava.

Coordenades GPS: N 42.6969803° E 0.7074477°

Àrea de pícnic de la vall de l'Artiga de Lin

Poc després de deixar a mà esquerra la carretera que es dirigeix cap al bosc de Varicauba, trobem aquesta àrea de pícnic. Aquest espai, situat a la banda esquerra de la carretera tot pujant, disposa de taules, barbacoes, una font i una zona per aparcar els cotxes. Pot ser un bon lloc al bell mig del vall de l'Artiga de Lin per descansar, menjar i beure una mica.

Coordenades GPS: N 42.7173444° E 0.7230903°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

Descobreix tot el que t'ofereim i viu els Pirineus com mai ho has fet!

Guies Web i Pdf gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar gratuïtament-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Recomanacions Rutes Pirineus

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes de senderisme i alta muntanya que us proposem a la web. Hotels, restaurants, museus, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!

Serveis per a organismes i empreses

Creem i elaborem continguts d'itineraris de senderisme i d'alta muntanya per a organismes i empreses (díptics, tríptics, format web, APP per a mòbils,...). També us oferim la possibilitat de patrocinar els nostres continguts i així promocionar-vos en diversos espais de la nostra web.

www.rutespirineus.cat | info@rutespirineus.cat